

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 19Csp/163/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218203669
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2019:2218203669.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudcom JUDr. Petrom Dumanom v sporovej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35724803, Pajštúnska 5, Bratislava, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., proti žalovanému: G. Q., nar. XX.XX.XXXX, P. T. XXX/XX, R. - R. W., o 245 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi 206,81 € s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 05.12.2017 do zaplataenia.

II. Žaloba sa zamietá v časti o 38,19 € s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 05.12.2017 do zaplataenia.

III. Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu 68,82 % trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podaním došlým tunajšiemu súdu 10.08.2019 domáhal voči žalovanému zaplataenia sumy uvedenej vo výrokocho I a II a náhrady trov konania. Svoj nárok odôvodnil tým, že dňa XX.XX.XXXX uzatvoril jeho právny predchodca, Tatra banka, a.s., IČO: 00686930 (ďalej len „Tatra banka“), so žalovaným zmluvu o bežnm účte a zmluvu o spotrebiteľskom úvere formou voliteľného prečerpania. Žalovaný sa operáciami na účte dostal do nepovoleného prečerpania, ktoré doposiaľ nevyrovnal. Žalobca požaduje od žalovaného zaplataenie rozdielu medzi všetkými kreditnými a debetnými obratmi na účte žalovaného.

2. Žalovanému bola žaloba spolu s výzvou na vyjadrenie doručená s účinkami k 14.06.2019 postupom podľa § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku po márnom vykonaní všetkých úkonov potrebných na zistenie skutočného pobytu žalovaného. Žalovaný na žalobu a výzvu nijako nereagoval.

3. Vzhľadom na hodnotu tohto spotrebiteľského sporu a na to, že v danej veci ide otázku jednoduchého právneho posúdenia a skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, súd rozhodol bez nariadenia pojednávania [§ 297 písm. b) Civilného sporového poriadku; ďalej len „CSP“]. V tejto súvislosti sa žiada dodať, že požiadavka nespornosti skutkových tvrdení ako kritérium pre nenariadenie pojednávania podľa § 297 písm. b) CSP bola splnená tým, že žalovaný sa k žalobe nevyjadril (pozri uznesenie ÚS SR z 11.06.2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019).

A. Skutkový stav

4. Na základe skutkových tvrdení žalobcu, ktoré sa považujú za nesporné podľa § 151 CSP, a skutočností známych súdu v zmysle § 186 CSP v spojení s listinnými dôkazmi založenými v spise: zmluva o bežnom účte (č. I. 28 až 36), všeobecné obchodné podmienky (č. I. 41 až 56), obchodné podmienky (č. I. 57 až

61), sadzobník (č. I. 62 až 67), oznámenie o postúpení pohľadávky (č. I. 68), výpis z účtu (č. I. 90 a 91) ustálil súd tento skutkový stav:

5. Tatra banka bola obchodnou spoločnosťou - bankou zaoberajúcou sa o. i. vedením bežných účtov (všeobecne známa skutočnosť). Žalovaný je fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti (zmluva o bežnom účte, č. I. 28 až 36).

6. Dňa XX.XX.XXXX podpísala Tatra banka a žalovaný ako majiteľ účtu zmluvu o beznom účte fyzickej osoby (ďalej len „zmluva o bežnom účte“, č. I. 28 až 36), v ktorej sa o. i. dohodli, že jej „predmetom je otvorenie a vedenie bežného účtu žalovaného“ (I. časť, čl. I) a že „časť obsahu Zmluvy o účte je určená odkazom na Všeobecné obchodné podmienky Tatra banky, a.s., Obchodné podmienky tatra banky, a.s. ...“ (časť III. ods. 2)

7. Sadzobník poplatkov Tatra banky, a.s., (č. I. 62 až 67) žalovaný nepodpísal.

8. V článku II ods. 2.5 s názvom „Nepovolené prečerpanie finančných prostriedkov na účte“ Všeobecných obchodných podmienok (č. I. 45) sa strany dohodli o. i. aj na tom, že „banka je oprávnená svoje pohľadávky voči klientovi zúčtovať na ťarchu jeho účtu, a to aj v prípade, ak na účte klienta nie je dostatok finančných prostriedkov a zúčtovaním na ťarchu účtu sa účet dostane do nepovoleného prečerpania, alebo v prípade, ak sa účet už v nepovolenom prečerpaní nachádza a zvýši sa tým rozsahu nepovoleného prečerpania“ (bod 2.5.1.), že „klient je povinný nepovolené prečerpanie na účte vyrovnať“ (bod 2.5.2.) a že „za sumu, o ktorú je účet v nepovolenom prečerpaní, má banka právo účtovať klientovi úroky z nepovoleného prečerpania...“ (bod 2.5.3).

9. Na účte žalovaného sa vykonali debetné operácie v celkovej sume 615 € a kreditné operácie v sume 370 €, v dôsledku čoho vznikol na účte žalovaného záporný zostatok v sume 245 €. Z tejto sumy tvorili debetné operácie vykonané na príkaz žalovaného sumu 199,81 €, poplatok za balík (účet) sumu 7 €, úroky sumu 3,19 € a poplatok za výzvu na zaplatenie v sume 15 € a poplatky za „vymáhanie pohľadávky“ sumu 20 € (výpis z účtu, č. I. 90 a 91). Pokiaľ ide o poplatky za vymáhanie pohľadávky, ich obsah žalobca dostatočne skutkovo nevymedzil. Bolo pritom na žalobcovi, aby svoj nárok na debetný zostatok, ktorý z nich čiastočne vyvodzoval, dostatočne skutkovo vymedzil, aby tak umožnil súdu preveriť a posúdiť žalobou uplatnený nárok. Skutkovým vymedzením žaloby je súd v sporovom konaní viazaný. Len žalobca je oprávnený určiť skutkový základ žalobou uplatneného nároku, čo vyplýva aj z viacerých ustanovení Civilného sporového poriadku. V prvom rade je žalobca podľa čl. 8 základných princípov CSP povinný označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci. Táto povinnosť sa odzrkadľuje aj v § 132 ods. 1 CSP, ktorý za všeobecnú obsahovú náležitosť žaloby považuje okrem iného aj pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností. Zdôrazňuje sa aj v § 150 ods. 1 CSP, podľa ktorého má žalobca povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. V spotrebiteľských sporoch (§ 290 CSP), v ktorých je žalovaným spotrebiteľ, sa kladie na skutkové vymedzenie žaloby ešte väčší dôraz. Podľa § 294 CSP totiž zmena rozhodujúcich skutočností, teda zmena žaloby (§ 140 ods. 2 CSP), nie je v takýchto sporoch vôbec prípustná. To všetko platí aj pre vec prejednávanú v tomto konaní. Žalobca ale v žalobe nijakým spôsobom nevysvetlil, čomu majú zodpovedať poplatky za „vymáhanie pohľadávky“, teda aké úkony sa v tejto súvislosti vykonali, v dôsledku čoho takýto nárok vznikol a prečo práve v žalobe uplatňovanom rozsahu. Na skutkové vymedzenie nároku v podobe „poplatkov za vymáhanie pohľadávky“ by nepostačoval ani jednoduchý odkaz na sadzobník, pretože zo sadzobníka ešte vôbec nie je zrejmé, aké poplatkové úkony a prečo právny predchodca žalobcu vykonal a aké protiplnenie za ne spotrebiteľ dostal. Žalobca teda žalobou uplatňovanú pohľadávku vo zvyšku skutkovo riadne nepodložil, pretože vo vzťahu k tejto sume chýba tvrdenie (a tomu zodpovedajúce dôkazy), ktoré by vysvetľovalo jej skutkové pozadie. Opísanie rozhodujúcich skutočností pritom nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy (§ 132 ods. 2 CSP), hoci žaloba takýto odkaz ani neobsahovala, pretože žalobcom pripojený dôkaz v podobe výpisu z účtu žalovaného tieto transakcie a položky nijako ďalej nevysvetľuje. Nedostatočné skutkové vymedzenie uplatňovaného nároku neodôvodňuje postup smerujúci k odmietnutiu podania, ale má za následok nedokázanie hmotnoprávnej skutočnosti a stratu sporu v dotknutej časti, teda zamietnutie žaloby (pozri v tomto zmysle uznesenie ÚS SR z 11.06.2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/179/2012, alebo aj BAJÁNKOVÁ, J. In: ŠTEVČEK, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 486). V tejto časti poplatkov tak žalobca neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno.

10. Listom z 08.12.2017 Tatra banka oznámila žalovanému, že pohľadávku postúpila na žalobcu (oznámenie, č. I. 68).

11. Žalovaný žalovanú sumu nezaplatil (nesporná skutočnosť).

B. Právne posúdenie

12. Žalobca si svoj nárok odvodzuje z zmluvy o bežnom účte, ktorú so žalovaným podpísal jeho právny predchodca - Tatra banka. Právny predchodca žalobcu sa v čl. 1 ods. 1.1 zmluvy zaviazal otvoriť a viesť pre žalovaného bežný účet a poskytovať mu ďalšie produkty a služby za podmienok uvedených v časti A. tohto rozsudku. Takto vymedzený predmet zmluvy potom zodpovedá definícií zmluvy o bežnom účte podľa § 708 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“). Keďže strany si v čl. II ods. 2.5 VOP (ktoré tvorili podľa čl. III ods. 2 zmluvy časť jej obsahu) dohodli podmienky nepovoleného prečerpania finančných prostriedkov na účte, pri ktorom banka umožňuje účtovať pohľadávky nad rámec aktuálneho zostatku bežného účtu, zmluva sa spravuje v zmysle § 710 OBZ aj ustanoveniami zmluvy o úvere § 497 a nasl. OBZ. Vzhľadom na tieto záväzky uzatváral právny predchodca žalobcu zmluvu v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za dodávateľa v zmysle § 52 ods. 3 OZ. Z absencie údajov v zmluve, ktoré by žalovaného identifikovali ako podnikateľa, je zrejmé, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto sa považuje za spotrebiteľa (§ 52 ods. 4 OZ). Keďže predmetná zmluva bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vzťah z nej vyplývajúci je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 ods. 1 OZ). Zároveň sa tým žalobca a jeho právny predchodca považuje podľa § 1 ods. 5 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch aj za veriteľa podľa § 2 písm. b) tohto zákona a žalovaný za spotrebiteľa podľa § 2 písm. c) tohto zákona. V dôsledku povahy strán a predmetu plnenia tak zmluva, ktorú spolu zmluvné strany uzatvorili, spĺňa aj definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme prekročenia podľa § 1 ods. 5 v spojení § 2 písm. f) tohto zákona, a vzťah medzi nimi sa riadi preto aj týmto zákonom.

13. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že na účte žalovaného vykonával právny predchodca žalobcu určité kreditné a debetné operácie, výsledkom ktorých bol k 17.08.2015 rozdiel v podobe debetného (záporného) zostatku uplatneného žalobou v sume 245 €. Z tejto sumy predstavovali poplatky za vedenie účtu sumu 7 €, na ktoré má žalobca podľa § 711 ods. 1 OBZ v spojení so sadzovníkom poplatkov nárok. Popri úrokoch (3,19 €) a poplatku za výzvu (15 €) a vymáhanie pohľadávky (20 €) predstavovali debetné operácie vykonávané žalovaným sumu 199,81 €, na vrátenie ktorej má banka podľa § 497 v spojení s § 710 OBZ nárok. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že Tatra banka žalovanému oznámila, že pohľadávku postúpila na žalobcu. Z § 526 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) vyplýva, že právo uplatňovať postúpenú pohľadávku voči dlžníkovi vzniká postupníkovi okamihom, keď postupca oznámi postúpenie dlžníkovi alebo keď postupník sám dlžníkovi preukáže, že došlo k postúpeniu. V zmysle ustálenej súdnej praxe (R 119/2003) a rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28.03.2018, sp. zn. 7Cdo/26/2017) treba vychádzať z tohto oznámenia, v dôsledku čoho žalobcovi ako postupníkovi vzniklo v zmysle § 526 ods. 1 OZ právo uplatňovať pohľadávku voči žalovanému. Pretože žalovaný sa dostal podľa § 365 ods. 1 OBZ do omeškania dňom nasledujúcim po vystavení príslušného mesačného výpisu z účtu, je povinný zaplatiť aj úrok z omeškania podľa § 369 ods. 3 OBZ v spojení s § 3 vyhlášky č. 87/1995 Z. z. podľa aktuálnej základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, ktorý si žalobca uplatňuje až od dátumu po postúpení pohľadávky.

14. Pokiaľ ide o žalobcom uplatňované úročenie poplatkov, ktoré Tatra banka účtovala na ťarchu bežného účtu žalovaného celkovo v sume 3,19 €, z § 709 OBZ plynie, že v rámci vedenia bežného účtu banka prijíma na účet peňažné vklady alebo platby a z takto vytvorených peňažných prostriedkov uskutočňuje na písomný príkaz majiteľa účtu platby ním určeným osobám. Platí preto, že banka koná na príkaz majiteľa účtu tak, že platbu vykoná. Za vykonanie platieb má potom banka podľa § 711 ods. 1 OBZ právo na úhradu nákladov s tým spojených, najčastejšie v podobe paušálne dohodnutého poplatku za vedenie účtu. Uspokojiť tieto náklady (poplatok) môže podľa citovaného ustanovenia aj jeho započítaním voči peňažným prostriedkom na účte. Zo znenia tohto ustanovenia je nepochybné, že takýto postup prirodzene predpokladá existenciu peňažných prostriedkov na účte, ktorá sa v zmysle súdnej praxe považuje za pohľadávku majiteľa účtu voči banke samotnej (pozri rozsudok NS ČR zo 14.04.2000, sp. zn. 21Cdo/1774/99, publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 2001, zošit č. 1, pod č. R 4/2001). Pokiaľ na účte nie je dostatok peňažných prostriedkov, banka môže vo vzťahu k účtu vo

všeobecnosti postupovať len podľa § 710 OBZ, ktorá jej na základe zmluvy umožňuje vykonať do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte. Len v tomto prípade sa práva a povinnosti strán riadia zmluvou o úvere podľa § 497 OBZ, ktorá oprávňuje banku požadovať od majiteľa účtu úrok za bankou kryté (na účte chýbajúce) peňažné prostriedky a ktorú možno z hľadiska § 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z. považovať za tzv. povolené prečerpanie. Tieto ustanovenia teda neumožňujú banke požadovať úrok aj poplatkov (napr. z nákladov spojených s vykonaním platieb alebo iných jednostranných poplatkov), ktoré banka inak účtuje na ľarchu bežného účtu. Je to tak aj preto, lebo tieto poplatky neprestávajú platby, ktoré banka vykonáva na príkaz majiteľa účtu, ale ide o samostatnú pohľadávku banky voči majiteľovi účtu, ktorú banke priznáva § 711 ods. 1 OBZ a ktorú banka len eviduje na účte. Majiteľ účtu teda v tomto smere nedáva banke žiadny príkaz na vykonanie platby v zmysle § 709 a 710 OBZ a ak banka účet zaťaží nákladmi spojenými s vykonaním platieb, nemožno hovoriť o tom, že majiteľ účtu disponuje peňažnými prostriedkami (či už v podobe aktuálneho zostatku alebo nad rámec neho). Účtovanie poplatkov na ľarchu účtu tak nespĺňa ani definíciu prekročenia podľa § 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z., pretože táto predpokladá, že veriteľ umožní spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. V konečnom dôsledku preto pri účtovaní nákladov účtom nedisponuje majiteľ účtu, ale priamo banka. Vzhľadom na tieto závery banke nepatrí úrok z poplatkov, ktoré takýmto spôsobom účtuje na bežnom účte majiteľa účtu. Okrem toho by žalobcovi nebolo možné priznať nárok na úrok ani na základe § 710 OBZ, pretože v danom prípade podľa žalobca ani netvrdil, že žalovaný možnosť povoleného prečerpania využil.

15. Poplatok za upomienku (výzvu), ktorý si žalobca taktiež uplatňuje, sa neopiera o žiadne protiplnenie zo strany Tatra banky. Z okolností veci je totiž jasné, že tento poplatok má kryť náklady Tatra banky na odoslanie písomnej upomienky alebo formou SMS spotrebiteľovi. Tento poplatok preto skôr zodpovedá povinnosti spotrebiteľa zaplatiť dodávateľovi náhradu škody, a to v paušalizovanej výške v zmysle sadzobníka (15 €, resp. 1 €). Z právneho hľadiska predstavuje takáto konštrukcia zmluvnú pokutu, ktorá však musí byť písomná (§ 544 ods. 2 OZ). Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že zmluva bola podpísaná oboma stranami, avšak táto neobsahuje úpravu poplatku za upomienku. Naopak, sadzobník, ktorý takúto úpravu obsahuje, žalovaný nepodpisal. S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie z 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo/345/2010) potom ale platí, že ak listina (sadzobník) nebola podpísaná, dojednania, ktoré sú v nich obsiahnuté a pre ktoré zákon (tu: § 544 ods. 2 OZ) vyžaduje písomnú formu, sú pre absenciu tejto predpísanej formy neplatné (§ 46 ods. 1 OZ). Z tohto dôvodu nebolo možné žalobcovi priznať sumu poplatku za upomienku.

16. V dôsledku uvedeného žalobcovi nepatrí ani príslušenstvo z úrokov, poplatkov za upomienku a nákladov na vymáhanie v podobe úrokov z omeškania, pretože dlžník sa môže dostať do omeškania len s plnením platného a preukázaného záväzku.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, súd žalobe vyhovel v časti 206,81 € (výrok I) a vo zvyšku tvorenom sumou 38,19 € ju zamietol (výrok II).

18. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) vychádzal súd z toho, že žalobca bol úspešný v časti 206,81 € a žalovaný v časti 38,19 €, v dôsledku čoho je pomer úspechu strán 84,41 % : 15,59 %, a žalobcovi preto priznal podľa § 255 ods. 2 CSP voči žalovanému nárok na pomernú náhradu trov konania 68,82 % (výrok III)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie.

Odvolanie možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa žalobca domáhať jej splnenia v exekúcii.